

Carolin Philipp

Συνοπτική περιγραφή

Η δραστηριότητα με βάση το βιβλίο *Το δέντρο βλέπει* της Ιρέν Κοέν-Ζανκά (Irène Cohen-Janca) με εικόνες του Μαουρίτσιο Κουαρέλλο (Maurizio A.C. Quarelllo) επικεντρώνεται στο Τρίτο Ράιχ, στον αποκλεισμό των Εβραίων και στο Ολοκαύτωμα.

Στόχοι

Για τους μαθητές και τις μαθήτριες:

- * Να αποκτήσουν επαφή με τα ιστορικά γεγονότα μέσα από το προσωπικό παράδειγμα της Άννας Φρανκ.
- * Να μάθουν για τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και το Ολοκαύτωμα.

Υλικά

- * φωτοτυπίες του βιβλίου (στο Παράρτημα)
- * ένα μεγάλο χαρτί (περίπου ένα μέτρο) σε σχήμα κορμού δέντρου
- * ένα εκτυπωμένο φύλλο δέντρου
- * χρωματιστό χαρτί A4
- * ένα ψαλίδι για κάθε μαθητή/τρια
- * κόλλημα

Τάξεις

Δημοτικό

Χώρος

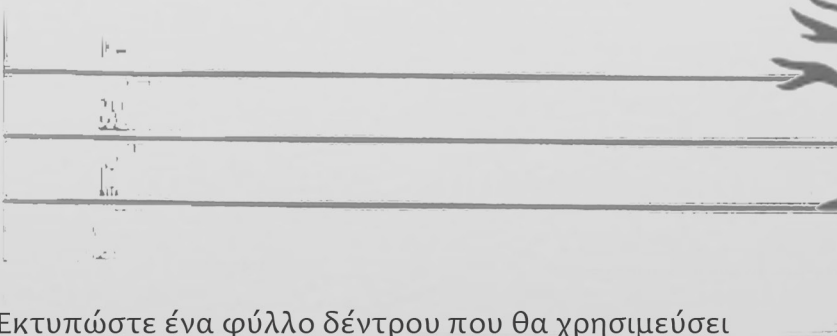
Σχολική αίθουσα
με δυνατότητα προβολής

Διάρκεια

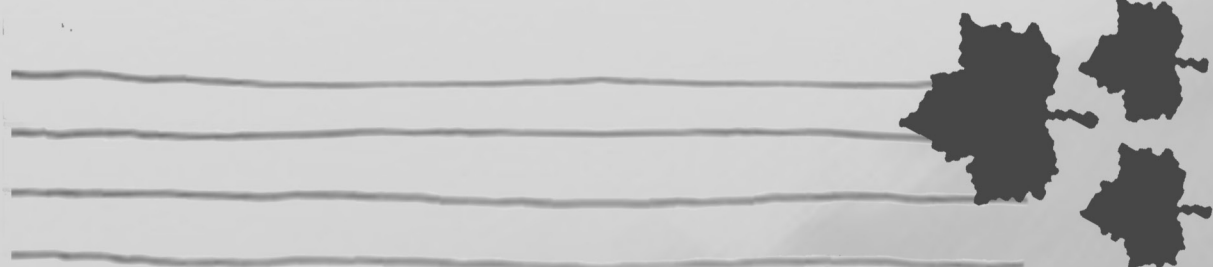
Μία διδακτική ώρα

Προετοιμασία

- Φτιάξτε έναν κορμό δέντρου από χαρτί.

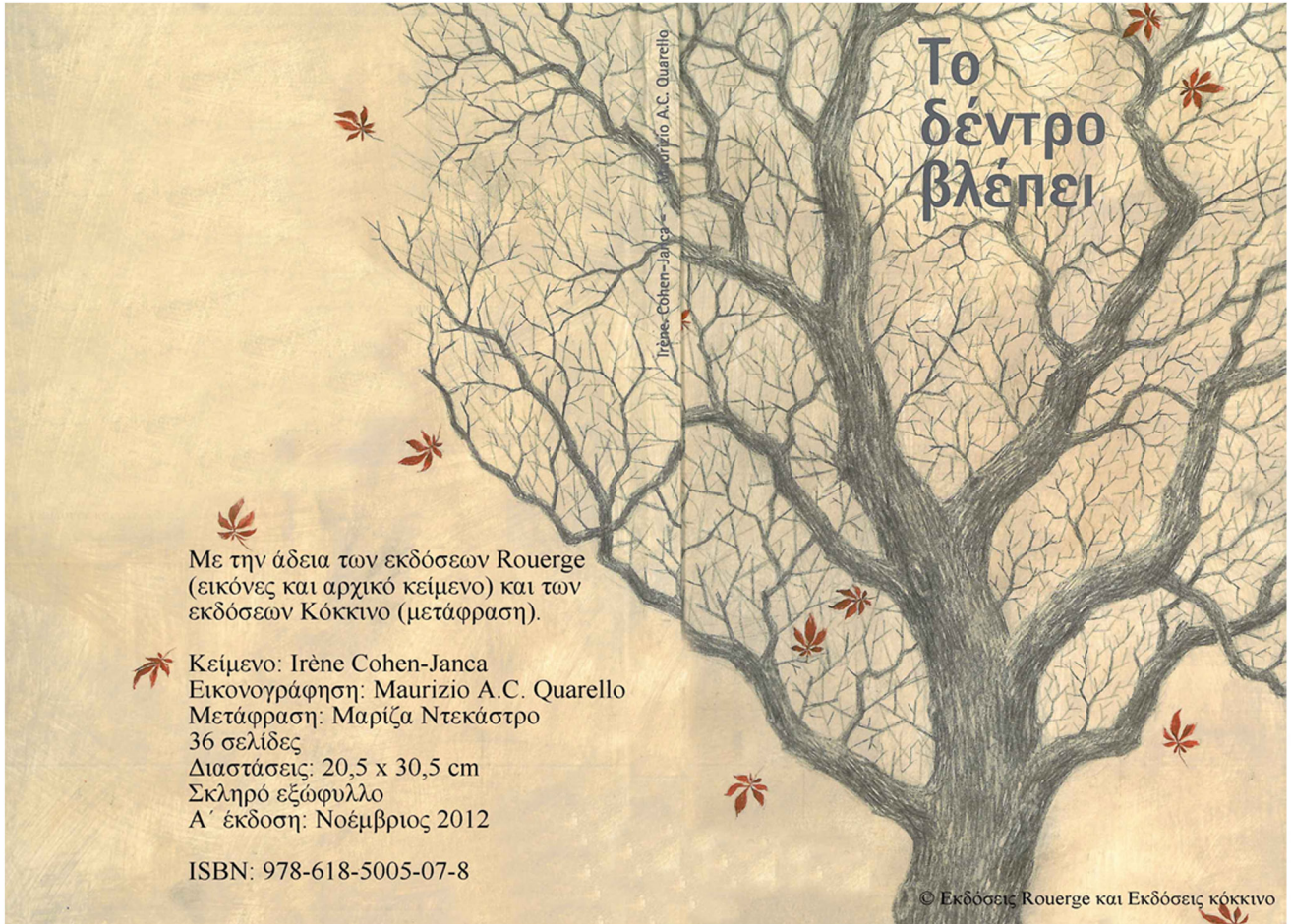
- Εκτυπώστε ένα φύλλο δέντρου που θα χρησιμεύσει ως πρότυπο για τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Εφαρμογή

- Διαβάζουμε το βιβλίο και συζητάμε σχετικά με τα χαρακτηριστικά που θεωρούμε σημαντικά για μια δίκαιη και ισότιμη κοινωνία.
 - * Για ποιο θέμα μιλάει το βιβλίο;
 - * Ποιοι ήταν οι ναζί; Πού έδρασαν και πότε;
 - * Τι έπαθε η Άννα Φρανκ (και οι περισσότεροι Εβραίοι της Ευρώπης);
- Επικεντρωνόμαστε στο τέλος του βιβλίου: Τι λέει το δέντρο; Συζητάμε με τους μαθητές και τις μαθήτριες πώς οι άνθρωποι πρέπει να αντιμετωπίζουν ο ένας τον άλλον (π.χ. σεβασμός, ισότητα, θάρρος μπροστά στην αδικία) για να μην ξαναδεί μια τέτοια ιστορία το μικρό καινούργιο δέντρο.
- Δείχνουμε στους μαθητές και τις μαθήτριες το εκτυπωμένο φύλλο δέντρου ώστε να φτιάξουν τα ίδια τα παιδιά ένα αντίστοιχο δικό τους φύλλο.
- Στη συνέχεια τα παιδιά πρέπει να γράψουν στο φύλλο τα χαρακτηριστικά που οφείλει να έχει μια δίκαιη κοινωνία ή γιατί θεωρούν σημαντικό να μην υπάρχει αποκλεισμός. Κάθε μαθητής/τρια κολλάει το φύλλο στον κορμό και δημιουργείται έτσι το δέντρο της δίκαιης και ισότιμης κοινωνίας.

© Εκδόσεις Rouerge και Εκδόσεις κόκκινο

Με την άδεια των εκδόσεων Rouerge
(εικόνες και αρχικό κείμενο) και των
εκδόσεων Κόκκινο (μετάφραση).

Κείμενο: Irène Cohen-Janca
Εικονογράφηση: Maurizio A.C. Quarello
Μετάφραση: Μαρίζα Ντεκάστρο
36 σελίδες
Διαστάσεις: 20,5 x 30,5 cm
Σκληρό εξώφυλλο
Α΄ έκδοση: Νοέμβριος 2012

ISBN: 978-618-5005-07-8

Στις πόλεις, που είναι γεμάτες σκόνη και θόρυβο,
πρώτη εγώ αναγγέλλω τον ερχομό της άνοιξης.
Τον Απρίλιο τα μπουμπούκια μου ανθίζουν
και μεμιάς γεμίζω λουλούδια και φύλλα.

Είμαι μια καστανιά.

© Εκδ Το δέντρο βλέπει

Εδώ κι εκατόν πενήντα χρόνια ζω σ' έναν κήπο
πίσω από το σπίτι με τον αριθμό 263,
στο Κανάλι του Αυτοκράτορα, στο Άμστερνταμ.
Όμως, μια βαριά αρρώστια με τρώει σιγά-σιγά.
Μια μικροσκοπική πεταλούδα ρουφάει τους χυμούς
των φύλλων μου, που ξεραίνονται και πέφτουν
από τον Ιούλιο κιόλας, αφήνοντάς με γυμνή
μες στο κατακαλόκαιρο. Το ξύλο μου σχίζεται
και ο κορμός μου κινδυνεύει να σπάσει.
Σε λίγο καιρό, ίσως οι άνθρωποι να με ρίξουν.
Θέλω, λοιπόν, να διηγηθώ τι συνέβηκε πριν από χρόνια,
στο 263, στο Κανάλι του Αυτοκράτορα...

© Εκδόσεις Rouerge και Εκδόσεις κόκκινο

Μέσα στους κήπους, τις λεωφόρους,
τις αυλές των σχολείων, εμείς, οι καστανιές,
είμαστε πάντα εκεί. Στ' αγόρια δίνουμε σκληρά κάστανα,
λεία κι γυαλιστερά, για να παίζουν πόλεμο,
στους γέροντες να τα έχουν στην τσέπη τους
για να διώχνουν τους κακούς ρευματισμούς,
στα μικρά για να τα βάφουν, να τα τρυπούν, να τα κολλούν.
Στους ερωτευμένους προσφέρουμε την πυκνή σιάκα
της φυλλωσιάς μας. Σε όσους περιμένουν κάποιον
να φανεί, τον κορμό μας για ν' ακουμπούν.
Στα πουλιά, τα κλαδιά μας καταφύγιο για να χτίζουν
φωλιές και να στεγάζουν το τραγούδι τους,
στον άνεμο τον πελώριο σκελετό μας για να ακούγεται
το σφύριγμα και το μουρμουρητό του.

© Εκδόσεις Rouerge και Εκδόσεις κόκκινο

Εγώ, η καστανιά στον κήπο του σπιτιού,
στο 263, στο Κανάλι του Αυτοκράτορα,
έδωσα σε μια κοπελίτσα δεκατριών χρονών,
αιχμάλωτη σαν πουλί σε κλουβί, λίγη ελπίδα κι ομορφιά.
Σ' εκείνη, που μέσα στην κρυψώνα της ονειρευόταν
να νιώσει στο πρόσωπό της τον παγωμένο αέρα,
τη ζεστασιά του ήλιου και το ράπισμα του ανέμου,
χάρισα με τις μεταμορφώσεις μου
το πανόραμα των εποχών.

Ήταν πριν από εξήντα χρόνια όταν ένα φοβερό κακό
έπεσε πάνω στον κόσμο. Όλα απαγορεύτηκαν
σε όσους, όπως εκείνη, ήταν Εβραίοι.
Ήδη από το 1940, απαγορεύονταν:

- ΝΑ ΕΧΕΙΣ ΠΟΔΗΛΑΤΟ
- ΝΑ ΑΝΕΒΑΙΝΕΙΣ ΣΤΟ ΤΡΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ
- ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ ΤΑ ΨΩΝΙΑ ΣΟΥ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΙΣ 3 ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΙΣ 5
- ΝΑ ΠΗΓΑΙΝΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΙΣΙΝΑ
- ΝΑ ΠΑΙΖΕΙΣ ΤΕΝΙΣ ΚΑΙ ΧΟΚΕΪ
- ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ ΚΩΠΗΛΑΣΙΑ
- ΝΑ ΠΗΓΑΙΝΕΙΣ ΣΤΟ ΣΙΝΕΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ
- ΝΑ ΚΑΘΕΣΑΙ ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ ΣΟΥ ΜΕΤΑ ΤΙΣ 8 ΤΟ ΒΡΑΔΥ
- ΝΑ ΠΗΓΑΙΝΕΙΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΕΒΡΑΪΚΟ
- ΝΑ ΠΗΓΑΙΝΕΙΣ ΣΕ ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟ ΠΟΥ ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΓΙΑ ΕΒΡΑΙΟΥΣ
- ΝΑ ΒΓΑΙΝΕΙΣ ΧΩΡΙΣ ΤΟ ΚΙΤΡΙΝΟ ΑΣΤΕΡΙ ΡΑΜΜΕΝΟ ΣΤΑ ΡΟΥΧΑ ΣΟΥ

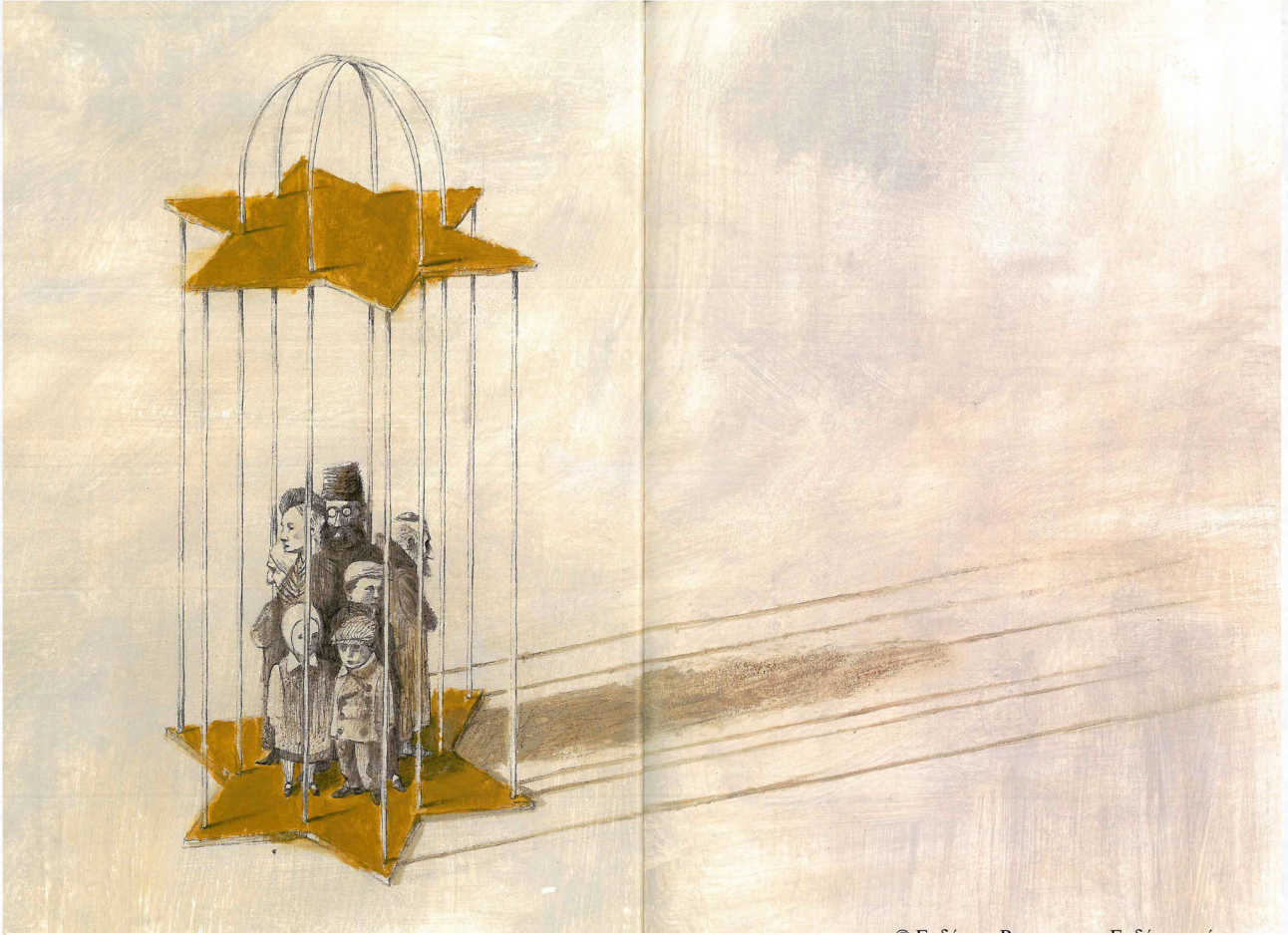
Απαγορεύεται... Απαγορεύεται... Απαγορεύεται...
Κι έπειτα, μια μέρα: ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙΣ.
Ήταν τότε που εκείνη μαζί με μια άλλη φιλική οικογένεια
πέρασαν στην παρανομία και κρύφτηκαν στη σοφίτα
του σπιτιού, στο 263, στο Κανάλι του Αυτοκράτορα.

© Εκδόσεις Rouerge και Εκδόσεις κόκκινο

© Εκδόσεις

Είναι Δευτέρα 6 Ιουλίου 1942 όταν φτάνουν στη σοφίτα του σπιτιού στο Κανάλι του Αυτοκράτορα. Διασχίζουν την πόλη με τα πόδια μέσα στον αέρα και τη βροχή επειδή δεν έχουν το δικαίωμα να πάρουν το τραμ ή το λεωφορείο. Φορούν ένα σωρό ρούχα το ένα πάνω απ' το άλλο, επειδή δεν μπορούν να σέρνουν βαλίτσες δίχως να φαίνονται ύποπτοι. Στη σάκα της έχει χώσει ένα μικρό τετράδιο με χαρτονένιο εξώφυλλο, πολύτιμο: το ημερολόγιό της, δώρο για τα δέκατα τρίτα της γενέθλια, που ήταν την Παρασκευή 12 Ιουνίου 1942. Στα πανωφόρια τους έχουν ράψει το κίτρινο αστέρι και οι εργάτες που πηγαίνουν πρωί -πρωί για δουλειά τους κοιτάζουν με συμπόνια καθώς περνάνε. Κλειδώνουν την πόρτα του σπιτιού τους και φτάνουν στην κρυψώνα όπου θα ζήσουν κλεισμένοι για δυο χρόνια.

Αυτή η διαδρομή μες στη βροχή είναι η τελευταία που έκανε ελεύθερη.

Με πρόσεξε άραγε από την πρώτη κιόλας μέρα
όταν έριξε μια ματιά από τον φεγγίτη της σοφίτας;
Το μόνο που ξέρω είναι ότι αγάπησε αμέσως
το ρολόι της εκκλησίας Βέστερκερκ,
που χτυπούσε καθησυχαστικά κάθε τέταρτο.
Εγώ τότε φορούσα το καλοκαιρινό μου φύλλωμα,
πυκνό, γεμάτο χίλιους ήχους.

Ήμουν μια πελώρια καστανιά κι έσφουζα από ζωή.

Τι ονειρευόταν όταν με κοιτούσαν
με τον φίλο της τον Πέτερ
από τον μικρό φεγγίτη της σοφίτας;
Τον Φεβρουάριο του 1945 έγραψε στο ημερολόγιό της:

*Κοιτάζαμε συγκινημένοι και οι δυο μας
το υπέροχο γαλάζιο του ουρανού, την καστανιά γυμνή
και στα κλωνάρια της να λάμπουν δροσοσταλίδες,
τους γλάρους και τ' άλλα πουλιά ν' ασημίζουν στον ήλιο.*

Ονειρευόταν τη θάλασσα, θυμόταν τη μυρωδιά
από τα φύκια και το βουητό του ανέμου, τον παφλασμό
των κυμάτων και τις κραυγές των μικρών γλάρων;
Τον Μάιο εκείνης της χρονιάς βρήκε πως ήμουν
πιο όμορφα στολισμένη από ποτέ.

*Η καστανιά μας είναι ολάνθιστη, από πάνω μέχρι κάτω
πνιγμένη στα φύλλα. Είναι πολύ πιο όμορφη από πέρσι.*

Τα μεγάλα λευκά λουλούδια μου υψώνονταν στον ουρανό
σαν κηροπήγια.

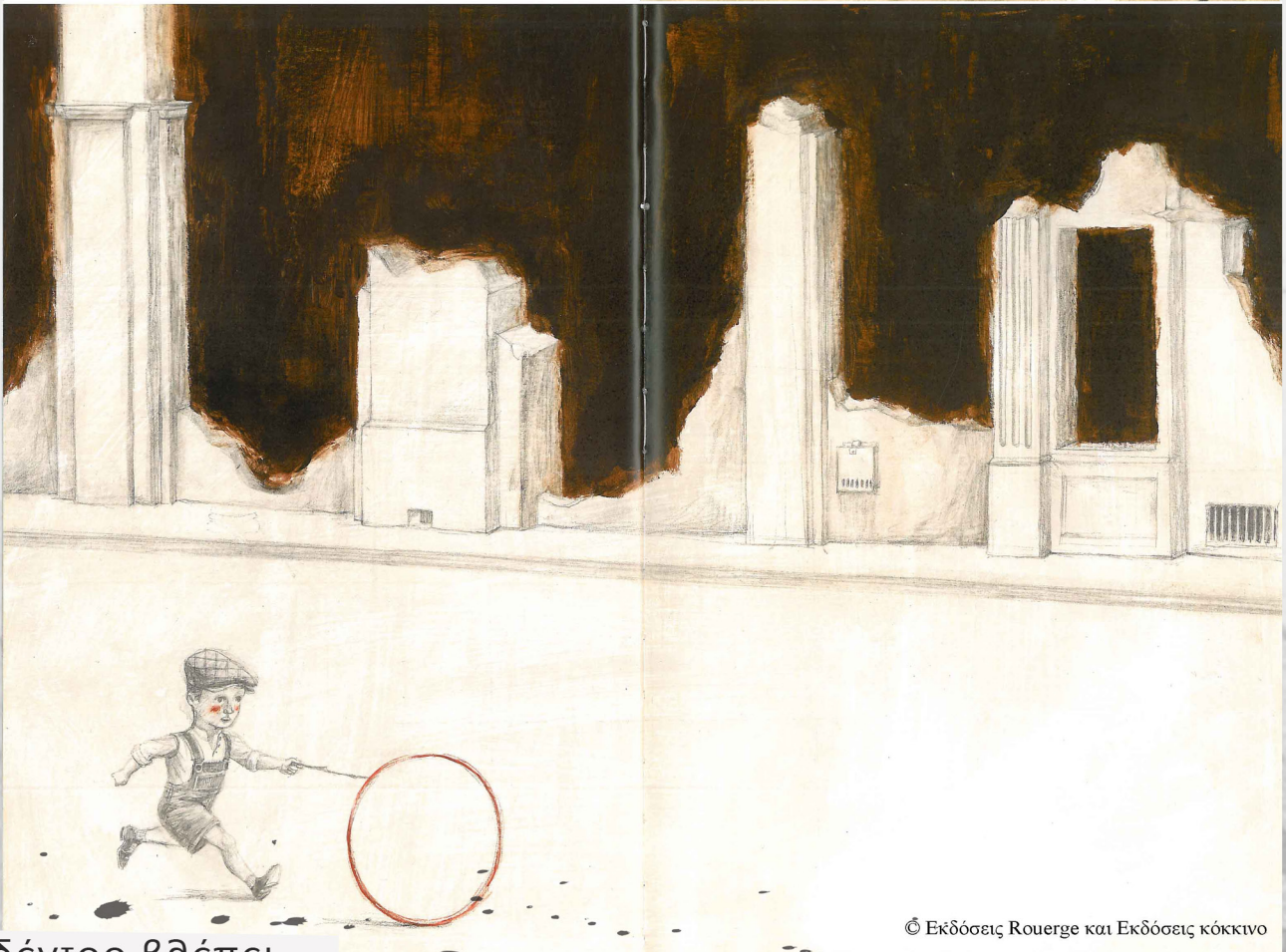

*Βλέπω τον κόσμο να μεταμορφώνεται αργά σε έρημο,
ακούω πιο δυνατά, ολοένα και πιο δυνατά,
τη βροντή του κεραυνού να μας πλησιάζει,
και θα 'ρθει η ώρα που θα σκοτώσει κι εμάς,
αισθάνομαι τον πόνο εκατομμυρίων ανθρώπων,
κι όμως, όταν κοιτάζω τον ουρανό,
σκέφτομαι πως στο τέλος όλα θα τακτοποιηθούν
όταν θα τελειώσει αυτή η βαρβαρότητα,
όταν θα βασιλέψουν ξανά στον κόσμο
η ηρεμία και η ειρήνη.*

© Εκδόσεις Rouerge και Εκδόσεις κόκκινο

© Εκδόσεις Rouerge και Εκδόσεις κόκκινο

Στο στρατόπεδο συγκέντρωσης, στο Μπέργκεν Μπέλζεν, η Άννα Φρανκ έπαθε τύφο και πέθανε από εξάντληση και απόγνωση, τον Φεβρουάριο ή τον Μάρτιο του 1945. Από τους οκτώ κατοίκους του σπιτιού στο 263, στο Κανάλι του Αυτοκράτορα, μόνον ο πατέρας της Άννας επέζησε.

© Εκδόσεις Rouerge και Εκδόσεις κόκκινο

Σε λίγο καιρό ίσως με κόψουν
γιατί ο κορμός μου είναι φαγωμένος.
Όταν πέσω στο χώμα δεν θα ακουστεί τίποτα.
Θα μείνω και πάλι σιωπηλή. Πριν με ρίξουν,
οι άνθρωποι θα πάρουν ένα βλασταράκι
και θα το φυτέψουν στο κενό που θ' αφήσω.
Ένα βλασταράκι, ακριβώς ίδιο με μένα,
ένα δίδυμο αδελφάκι μου. Για να μεγαλώσει,
οι ρίζες του θα ψάξουν στη γη για να τραφούν.

© Εκδόσεις

Το δέντρο βήπει

Όμως, μόνο η ανάμνηση της Άννας θα του δώσει πραγματικά τη θέση μου στον κήπο του σπιτιού, στο 263, στο Κανάλι του Αυτοκράτορα.

© Εκδόσεις Rouerge και Εκδόσεις κόκκινο